Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערען אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין פעסט וואיטצנער בולוואר נומ' 29 וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דרייאמאל וואכענטליך מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג. אונד קאסטעט

פיר עסטררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלבּיעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פירטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר' ע' וו
האלבּיעהריג 5 גולד. 50 קר' ע' וו'
פירטעליעהריג 2 גולד. 75 קר' ע' וו

Nr. 57. פיערצעהנטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואך כה אייר ה'תרמ"ב. — Pest, den 17. Mai 1882.

אונד ווידער באסניען.

בעקאננטליך ווארדען אין דער לעטצטען דעלעגאציאנס-זיטצונג דעם קריעגס-מיניסטער פיר דיא העררשטעללונג דער רוהע אים זידען אונזערער מאנארכיע וויטערע 21¾ מילליאנען בעווילליגט. פאן דיעזער סוממע מיס נון אונגארן דען דריטטען טהייל, אלזא 7¼ מילליאנען הערגעבען. איבער דיעזע נייע בעשטייערונג אונגארנס ווירד נון זייט פארגעסטערן אים אונגארישען רייכסטאגע פערהאנדעלט — אונד בייא דיעזער געלעגענהייט מאכען דיא העררען אייסערסט-לינקען מעהר לערם אונד געשרייא, אלס דיא רעוואלוציאנערע אים זידען אונזערער מאנארכיע. זיא שרייען פאר אללעם, דיא דעלעגאציאנען העטטען גאר קיין רעכט, דיעזע סוממען פיר קאסערנען-, שטראסען- אונד פעסטונגס-באוטען צו בעווילליגען, דיא מאכט דער דעלעגאציאנען ערשטרעקט זיך נור איבער דיא געמיינזאמען אויסגאבען, ניכט אבער איבער קאסערנען- אונד שטראסען-באוטען; דיעזע דינגע געהארען דען דעפוטירטען אונד ניכט דען דעלעגירטען.

זא נאננטע אויך דער אייסערסט-לינקע קארל אטוואש דיא דעלעגאציאן איינע פערברעכערישע, וויל זיא איהרע מאכט איבערשריטטען. דאנן זאגטע ער: "וויר בעזעטצטען באסניען נור אים אינטערעססע דעס עסטררייכישען קאיזער-הויזעס. וויר האבען דאס גוט אונד בלוט דער אונגארישען נאציאן געאפפערט, ווער דיעזעס אפפער בריננט, בעגעהט איינע עהרלאזיגקייט, איינע זינדע."

דער אייסערסט-לינקע עמעריך לאסלי שריע ווידער: "דיעזע עלענדע, אבשייליכע באסנישע פאליטיק ווירד דער שייטער-הויפען זיין, אויף וועלכעם דיא "עסטררייכישען אדלער" פערברענט ווערדען!"

זא האבען דיא העררען פאן דער אייסערסט-לינקען פארטגעשפראכען אונד פארטגעשריען, אהנע דאס יעמאנד פאן דער רעגירונגס-פארטייא אדער זעלבסט פאן דער "פעראייניגטען אפפאזיציאן" איבער דיעזען געגענשטאנד דאס ווארט ערגריפפען העטטע.

דאס פערדראס דען אנפיהרער דער אייסערסט-לינקען, העררן העלפי, אונד ער ריעף אין העפטיגער אויפרעגונג: "ווארום לאסט מאן נור אונס אייסערסט-לינקען פארטשרייען אונד פארטשפרעכען? ווארום שפריכט ניכט אויך יעמאנד פאן דען אנדערען פארטייען? אים זיננע דער הויז-ארדנונג זאללטע איממער נאך דעם רעדנער דער איינען פארטייא איין רעדנער דער אנדערען פארטייא פאלגען!"

נון ריעפען איהם ווידער איינינע פאן דער רעגירונגס-פארטייא צו: "דיא באסנישע אנגעלעגענהייט איזט יעטצט שאן צום זיעבטען מאלע אין פערהאנדלונג. וויר האבען איבער דיא אנגעלעגענהייט דיעזער באסנישען פאליטיק בערייטס זאפיעל געשפראכען, דאס עס אונס שאן עקעלהאפט איזט. דיעזע פאליטיק איזט בערייטס זיעבען מאל דורכגעבראכט ווארדען; זיא וואנדערט אונד וואנדעלט פאם פארלאמענט צור דעלעגאציאן, פאן דער דעלעגאציאן צום פארלאמענט אונד ווידער צוריק; וויר זינד שאן דעם שפרעכענס מידע. ווענן א' ה' ה' לוסט צו שפרעכען האבען, זא גאננען וויר אויך דיעזעס פערגניגען."

עס ענטשטאנד איין לערם; דער רייכסטאגס-פרעזידענט לייטעטע מיט דער גלאקע, זוכטע העררן העלפי צו בעשוויכטיגען, אינדעם ער זאגטע: "ווענן פאן דער רעגירונגס-פארטייא ניעמאנד צום ווארטע פארגעמערקט איזט, זא קאנן איך דאך ניעמאנדען צום ווארטע צווינגען!"

דאס בראכטע העררן העלפי נאך מעהר אין אויפרעגונג אונד ער ריעף: "ווענן ניעמאנד פאן דער אנדערען פארטייא צום רעדען פארגעמערקט איזט, זא געהען וויר ליעבער אויף דיא גאססע הינויס אונד שרייען דארט!"

"וויר האבען ניכטס דאגעגען; (ריעפען איינינע פאן דער רעגירונגס-פארטייא) דרויסען אים גרינען, אין דער פרישען לופט, איזט דאס דיספוטירען יעדענפאללס אנגענעהמער, אלס היער אים הויזע."

יעטצט ווארדע העררן העלפי ערסט רעכט צארניג אונד שריע: "ווענן בייא איינעם פיר דאס לעבען דער נאציאן זא וויכטיגען געזעטץ-ענטווורפע דיא רעגירונג, וועלכע איינע זא עהרלאזע פאליטיק צו בעפאלגען וואגט, ניכט שפריכט. . ."

וועגען דיעזעס אויסדרוקעס "עהרלאזע פאליטיק" ריעפען איינינע פאן דער רעגירונגס-פארטייא: "צור ארדנונג! צור ארדנונג!" דער פרעזידענט לייטעטע ווידער, אבער העררן העלפי שריע פארט: "יא, איך ווידערהאלע עס נאכמאלס; ווענן דיא רעגירונג, דיא איינע זאלך עהרלאזע פאליטיק צו בעפאלגען וואגט, צו איהרער פערטהיידיגונג ניכטס זאגט, זא האבען וויר קיינען רייכסטאג אונד קיינע פערפאססונג; דאנן געהען וויר ליעבער אויף דיא שטראסע הינויס."

"אבער (ריעף דער רייכסטאגס-פרעזידענט) מיססען דענן איממער דיא העררען פאן דער רעגירונגס-פארטייא שפרעכען? דארט, וואו רעדע-פרייהייט העררשט, דארט העררשט אויך דיא פרייהייט צו שווייגען!" —

יעטצט זאגטע דער אייסערסט-לינקע גאבריעל אוגראן: "ווענן ניכטס געשפראכען ווירד, וואצו דאס גאנצע פארלאמענט? וואצו דער רייכסטאג? ווענן מאן בלאס אבשטיממען וויל, זא קאנן מאן היעצו יא אייך איינפאך איין באטאליאן סאלדאטען געברויכען!"

"העלפי אונד אוגראן האבען רעכט! (ריעף מאדאראס) דיא רעגירונגס-פארטייא מיט וואהל קיינע רעדען האלטען, אבער ווענינגסטענס דיא מיניסטער מיססען זיך פערטהיידיגען, אונד אונס איבער מאנכעס אויפקלערען. מאן לאסט אונס שרייען אונד אנטווארטעט אונס גאר ניכט!"

יעטצט ערהאב זיך מיניסטער-פרעזידענט טיסא אונד זאגטע: "דאס שטעהט ניגענדוויא, דאס דער מיניסטער אויף דען אנגריף יעדעס איינצעלנען געגנערס אנטווארטען מיססע. פאן דען אייסערסט-לינקען זינד נייגצעהן רעדנער געגען דיא בעווילליגונג דער 7¼ מילליאנען פארגעמערקט; זאלל איך נון נייגצעהנמאל אנטווארטען? דא ווארטע איך ליעבער אב, ביז אללע נייגצעהן אויסגעשפראכען, אונד דאנן ווערדע איך אויף איינמאל אנטווארטען!"

נאך ערלעדיגונג דיעזעס צווישען-פאללעס ערגריף נון דער דעפוטירטע מיכאעל פאליט דאס ווארט. וויא אונזערע לעזער וויססען, איזט פאליט, טראטצדעם ער אלס דעפוטירטער אים אונגארישען רייכסטאגע זיטצט, איין העפטיגער געגנער דער אונגארן אונד איין פריינד דער סערבען אונד סלאווען; ער ווינשט איין גראסעס סלאווישעס אונד סערבישעס רייך מיט רוסלאנד אן דער שפיטצע. זיינע רעדע, וועלכע אויך דיעסמאל פאן אינטערעססע וואר, לייטעטע פאלגענדערמאסען:

"געעהרטעס הויז! זייט זעכס מאנאטען איזט אונזערע מאנארכיע ניכט אים שטאנדע, דיא רעוואלוציאן אין אונזערעם זידען צו אונטערדריקען, אונד איך קאנן איהנען אויך זאגען: דאס באסנישע פאלק ווירד זיך דען עסטררייכערן ניעמאלס אונטערווערפען; ליעבער וויל עס זיך גאנץ אויסראטטען אונד אויפרייבען לאססען. איך וויל היער אפפען געשטעהען, דאס דיא גאנצע באסנישע פאליטיק צו איינעם זעהר גראסען קריעגע מיט רוסלאנד פיהרען ווירד. איין קריעג מיט רוסלאנד ווערע אונס יעטצט אים זא געפעהרליכער, אלס דיא טירקייא גענצליך ניעדערגעדריקט איזט אונד אונס מעהר קיינע הילפע געגען רוסלאנד לייסטען קאננטע. דיא בעזעטצונגס-פאליטיק איזט איינע דורכאויס פערפעהלטע. אלזא: הינויס אויס באסניען! דער בערלינער קאנגרעס האט אונס בעאויפטראגט, בילדונג אונד ארדנונג אין יענע פראווינצען איינצופיהרען; וויר אבער פערוויסטען זיא. דיא רעוואלוציאנערע אים זידען אונזערער מאנארכיע קעמפפען נור פיר איהרע אונאבהענגיגקייט, אונד ווער אום דיא פרייהייט קעמפפט, נימט דיא הילפע אן, זעלבסט ווענן זיא פאן רוסלאנד קאממט. אויך דיא אונגארן ווערען ניכט בעססער. ווענן אים יאהרע 1849 רוסלאנד זיך צור הילפע געגען עסטררייך אנגעבאטען העטטע, זא העטטע אויך אונגארן דיעזע הילפע אנגענאממען. מאן ריהמט דיא פאליטיק אונזערער אויסווערטיגען רעגירונג, דא זיא באסניען אונד דיא הערצעגאווינא בעזעטצט אונד זיך אויך סערביען צום פריינדע געמאכט: מאן איררט זיך דא געוואלטיג. דאס סערבישע פאלק האסט דיא אונגארן, זא וויא צופאר, עס זינד נור דיא סערבישען מיניסטער, דיא דער סערבישע קאניג זעלבסט איינזעטצטע, וועלכע פאן פריינדשאפט מיט אונזערער מאנארכיע שפרעכען; וויר סערבען אבער ליעבען דיעזען מילאן ניכט. דיא סערבען מאכטען עס ליעבער האבען, ווענן איהר העררשער בלאס איין פירסט וועהרע, דאבייא אבער אייך באסניען פיר זיך עראבערט העטטע, אלס דאס ער איין קאניג אהנע באסניען איזט; נעהמעט אייך אין אכט, איהר אונגארן! בייא איינעם וועלטקריעגע קאננען זיך דיא סלאווען אן רוסלאנד אונד דיא דייטשען אן דייטשלאנד אנשליעסען. אונגארן אבער ווערדע אלליין דאשטעהען אונד צו גרונדע געהען!"

דיעזעם העפטיגען רעדנער וואר אונזער מיניסטער-פרעזידענט טיסא געוואכסען. ער ווידערלעגטע זיינע רעדע זאטץ פיר זאטץ. אונטער אנדערם זאגטע העררן פאן טיסא: "דיא פארטייא דעס העררן פאליט איזט ניכט זייט דער בעזעטצונג פאן באסניען געגען אונס אייפגעבראכט, זאנדערן זייטדעם אונגארן זיינע זעלבסטשטענדיגקייט ערלאנגט הייט. יעטצט בעלעהרט מיך ערסט העררן פאליט, דאס אונזערע בעזעטצונג דער סלאוויש-סערבישען פראווינצען נאטהווענדיג איזט. יענע געגענדען ווארען ווידערהאלט דער ערסטע פלאטץ פיר אונרוהען, דיא זעלבסט צום קריעגע פיהרטען. נון איזט עס גוט, דאס וויר דארט אין דער לאגע זינד, דיא ערסטען קיימע דעס בראנדעס צו ערשטיקען, בעפאר ער אונזער הויז אין פלאממען זעטצט. עבען העררן פאליט בעלעהרט אונס, וויא וויר אים זידען אונזערער מאנארכיע וואכע האלטען מיססען. געראדע וועגען דער גראסען געפאהר, וועלכע העררן פאליט פיר אונזער טהייערעס פאטערלאנד פראפעצייהט, מיס אונגארן אללעס מאגליכע צו זיינער ערהאלטונג טהון!"

ליטען איינעם זאָלכען גלאַקליינס; ער איילטע אין דיא טאָדטענ-האללע אונד ערבליקטע דען ער-וועהנטען בירגער אים לאנגען טאָדטענ-העמדע אויפֿרעכטשטעהען. — אין דעמזעלבען אויגענבליקע שטירצטע דער טאָדטענגלויבטע בירגער ווידער צוזאממען, אום ניע ווידער צו ערוואכען. — דיא הערבייגערופֿענען אַרצטע שפּראַכען זיך נון דאהין אוים, דאס דער אונגליקליכע אורשפּרינגליך נור פֿאָן איינעם העפֿטיגען שטאַררקראמפֿ ערגריפֿפֿען וואר. אין דער מיינונג דאס דערזעלבע טאָדט זייא, ווארדע ער אין דיא טאָדטענ-האללע איבערפֿיהרט, וואָ ער יעדאָך אים מיטטערנאכט ווידער צים בע-וואוסטזיין געלאנגטע.

* (איין זעלטזאמעס עקסע-קוירען.) אין היעזיגער יידישער וואָללהענד-לער בעזיכטע פֿאָריגען דאָננערסטאג דען לאָשאָנ-צער וואָללמארקט. דיעזער וואר זייט 6 יאהרען איי-נעם עבענפֿאללס יידישען וואָלל-הענדלער אים באללאשא-דיארמיטה 1000 גולדען שולדיג. דער היעזיגע וואָלל-הענדלער ווארדע נון אין לאָשאָנץ פּלאָטצליך פֿאָן 3 פֿאנדורען איבערפֿאללען, וועלכע איהם דיא וועסטע אָפּפֿנעטען אונד אוים זיינער בריעפֿטאשע 5000 גולדען הערויסנאהמען. פֿאָן דיע-זער סוממע גאב מאן דעם איבערפֿאללענען 1800 גולדען צוריק, דיא איבריגען 3200 גולדען פֿערבליע-בען ציר בעגלייכונג דער שולד נעבסט דען פּער-צענטען אונד געריכטס-שפּעזען. מיט דעם צירופֿע: „ווינשע איינען אנגענעהמען מארקט!" ענטפֿערנטען זיך זאָדאנן דיא פֿאנדורען. נון, דאס וואר וואָהל איין אנגענעהמער מארקט פֿיר דען גלייביגער, ניכט אבער פֿיר דען שולדנער.

* (זאָנגענ-פֿינסטערניס.) איבער-מאָרגען (מיטטוואָך דען 17-טען מאי) ווערדען וויר זאָנגענפֿינסטערנים האבען. דיעזעם „לקוי החמה" בעגיננט אום 7 איהר פֿריה אונד דויערט ביז 10 איהר פֿאָרמיטטאגס.

* (פֿראָסט.) נאָך דער גראָסען היטצע, דיא וויר פֿאָר איינינען טאגען האטטען, איזט איינע בעדייטענדע קיהלע איינגעטרעטען. אוים מאנכען אָרטען אונגארנס ווירד שטארקער רייף אָהנע גראָ-סען שאדען געמעלדעט. אין סטריע (גאַליציען) וואר געסטערן זאָגאר שנעע געפֿאללען.

נאַכטראַג.

איינע קראקויער דעפּעשע פֿאָם 13-טען מאי מעלדעט: אין עליזאבעטה-גראד אונד אין נאָך צווייא אנדערען שטעדטען זיד-רוסלאנדס זינד נייע יודענפֿערפֿאָלגונגען אויסגעבראָכען. דען רוסישען ציטונגען ווירד אויך דאס שטרענגסטע פֿערבאָטען, איבער דיא יודענקראוואללע בעריכטע צו ברינגען.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 13. מאי 1882.

אָפֿען	52	59	72	47	87
לינץ	67	27	57	2	69
טריעסט	51	34	21	44	89

געשעפֿטסבעריכט.

פּעסטער פּרייזע.

געטריידע-געשעפֿט. פֿאָן ווייצען וואר געסטערן פֿיעל צו מארקטע געבראכט, דער פֿערקויף וואר שוואך. 10000 מעטרצ' ווארדען פֿערקויפֿט.

ווייצען, טהייס- 100 מטרצ' 77,8 קילאָ 12,60 גולד.— 100 מטרצ' 77 ק' 12,65 גול. 300 מטרצ' 76.8 קילאָ 12'40 גולד. 200 מטצ' .76 קילאָ 12 50 גולד. פּעסטער - באָדען 100 מטרצ, .76 קילאָ' 12'60 גולד, 100 מעטרצר' '76 ק' 12'45 גולדען, 200 מעטער-צענטנער 74'5 כ' —.12 גולד. 100 מעטרצ' 74'5 ק' 11.75 גול. — 1100 מעטער - צענטנער 72.8 קילאָ' 11.90 גולדען. — אָבער - טהייס 200 מעטערצ' 76.8 קילאָ 12.10 גולד, 100 מעטער-צענטנער 76'5 קילאָ 11,87½ גולדען. 100 מעטערצ' 76'5 קילאָ 12'10 גול, 100 מטרצ' 2 76קילאָ 11.75 100מטרצ' 4'75ק' 11.90 גול. 100 מטרצ' ,71 כ' 10,70 גול. (אללעס פּער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן 7'60 — 7'75 גולד.

גערסטע פֿוטטער-וואארע 7.25 — 7.50 גול. מאלצ-וואארע 7.90 — .8 גולד.

קוקורוץ 7.25 — 7.40 גולד.

האַפֿער 7.20—8.30 גולד.

רעפּס, קאָהל פּער אויגוסט-סעפּטעמבער 13¼—13½ גולדען.

מעהל-פּרייזע (פּער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פֿרייא אב פּעסט): נו' 0: 21 גולד. 80 קר'. נומ' 1: 21 גול. 20 קר', נו' 2: 20 גול. 70 קר', נו' 3: 20 גול. 10קר נו' 4: 19 גול. 70קר', נו' 5: 19 גול. 20 קר', נו' 6: 18 גול 20 קר', נו' 7: 17 גולד.20 קר', נו' 8: 15 גול. 80 קר', נו' 8½ 13 גולד. 80 קר', פֿיינע קליינע 4 גול. 90 קר', גראָבע קלייע 4 גולד. 20 קר.

הילזענפֿריכטע: ערבסען אונגארישע 8.50—10גול. לינזען 10—.18 גול. ראָהע הירזע 5'90. הירזע ברייַן 10 — 10.25, גראָסע ווייסע באָהנען .10— 10,50, צווערגעל 11—12'50 גול. לייגזאמען 13.50—.14. האנפֿזאמען 11 גול' מאָהאר 11—12 גול. קיממעל 25—,26 גול. וויקען 8—9. גול. מאָהן גרויער — '34 — '35 גול. בלויער 39 — 41 גולד. (אללעס פּער 100 קילאָ.)

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קלייגען 31.75 - 32 גולדען. אלטע-מעטהאָדע 33,75—.34 גולד. פּער 10000 ליטער פּערצענט. —

צוועטשקען, סערבישע פּרימא-וואארע 22'30 23.25 גולדען.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) באנאטער 17.50—18 גולד.

קנאָפּפּערן אונגארישע 17—17'50 גולד.

ראָטהקלע '64—65 גול.

ווייגשטיין 66—68 גול. יע נאָך קוואליטעט.

לים 40—42 גול.

אונשליטט (חלב) '46—,47 גולד.

רעפּס-קוכען 6,50 גול.

ריבאָל ראָפּפֿעלט - ראפֿפֿינירטעס — .35 גולד פּער 100 קילאָגראמם.

פּעטראָלעום .16—16.50 גולד.

שאַפֿ-פֿעללע אין פֿאָריגער וואָכע ווארדען 8000 שטיק פֿערשיעדענע גאטטונגען פֿערקויפֿט. אונד צוואר: דייטשוואָללינע 2'80 — 3'60 גול. פּער פּאאר. באטשקער אונד באנאטער 140 — 155 גולדען טירקישע אונד מאצע-דאָנישע 38—40 גולד. סערבישע 130—142 גולד. פּער 56 ק' זיעבענבירגער — גולד. (אללעס פּער 2 פּערצענט.)

לאממ-פֿעללע צו 80—85גול. פּער 102 שטיק.

הייטע, ווירד נאָטירען: פּער 100 ק' אונגארישע צוה-הייטע110 - 120גול. אָכסענהייטע טראָקענע 110 - 140גול. ראָסהייטע 10,50—11,50 גול. קאלב-פֿעללע צו 110 - 125גול פּער 100 קילאָ.

לעדער געשעפֿט, קוה-הייטע 5—7-קילאָ 230—245 גולד. איינמאל פֿעזעטצטע טערצען פֿאָן10—12קילאָ 166—168 גולד., צווימאל פֿערזעטצטע טערצען 15—18 קילאָ' 152—155 גולד. דריימאל פֿערזעטצטע טערצען 13—21 קילאָ 155—158 גולד.

קאלבלעדער, ברוינע 9 —11-קילאָ 425—465 גולדען. געגערבטע 6—8-קילאָ 350—375 גולדען פּער 100 קילאָ.

שאַפֿוואָללע. אין פֿאָריגער וואָכע וואר דאס געשעפֿט שוואך, עס ווארדען בלאָס 800 מעטער-צענטנער פֿערקויפֿט. אונד צוואר: הערישאַפֿטליכע איינשור פֿיר קאמם 85 - 86 גולד. דעטטאָ בויערן איינשור צו 78 - 80 גולדען. מיטטעל איינשורען 78—80 גולד. זאנד איינשורען 60 — 61 גולדען. רוסישע וואָלל, אָדעססאער פֿאבריקס-וועשע 137—138 גולדען. היעזיגע פֿאבריקס-וועשע 150 - 155 גולדען. (אללעס פּער 56 קילאָ.)

ווינער פּרייזע.

שפּיריטוס 32.50 - 32,75 גולדען פּער 10000 ליטער-פּערצענט.

ריבאָל 33.75—.34 גולדען פּער 100 קילאָ.

ווייצען, פֿערקויפֿט ווארדען 25000 מעטערצ' פּרייזע: טהייס-ווייצען 73—75-קילאָ 12.20 - 13,30 גולדען פּער מעטערצענט.

קאָרן, אונגארישעס 68—72-קילאָ 8,80 — —.9 גולדען פּער מטרצ'.

גערסטע סלאָוואָקישע 60—64-קילאָ — 8 — 9.75 גולדען.

האַפֿער אונגארישעס .8 — 8.15 גולדען פּער מעטער-צענטנער.

קוקורוץ 7.65—7.70 גולדען.

רעפּס באנאטער 12.50—.13 גולד. — קאָהל 12.50—13.75 גולד.

הילזענפֿריכטע: לינזען 20—30 גולדען ערבסען 10—14 גולדען, באָהנען 10'75—12.50 גולד. היידען 7—,7.50 גולד. (אללעס פּער 100 קילאָ.)

ווייצענ-מעהל נו' 0: 21.30—22,80 גולד' נו' 1: 20.30—21.80 גולד. נומ' 2: 19.30—21,30 נומ' 3: 17.30—18,30 גול' אללעס פּער מטרצשר.

קאָרנ-מעהל נו' 1: 15.50 - 17,50 גולד', נו' 2: 14.50—15.50 גולד' פּער מטרצשר.

פֿעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאיר בר"י רייז.

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאַבעללע.

פֿריכטע ווייצען	קוואליטעט פּר. העקטאָל.	פּער 100 קילאָגראַמם
נאָרדאונגאריש'		
"	74	11 60—11 50
"	75	11.70—11.65
"	76	11.85—11.75
"	77	12.00 11.90
"	78	12.15—12.05
"	79	12.25 -12.20
"	80	—.— —.—
פּעסטער באָדען נייער		
"	74	12.00—11.95
"	75	12.10—12.05
"	76	12.25—12 15
"	77	12.40—12.30
"	78	12 50 -12 45
"	79	12 60 —12 55
"	80	—.——.—
טהייס		
"	74	12.30—12 20
"	75	12.40—12.35
"	76	12.50—12.45
"	77	12.65—12.55
"	78	12 75—12 70
"	79	12.85—12.80
"	80	—.——.—
וויסענבורגער		
"	74	12.10—12.05
"	75	12.25—12 15
"	76	12.40 12.30
"	77	12.55—12.45
"	78	12.65—12.60
"	79	12.75 12 70

פֿריכטע	קוואליטעט פּר. העקטאָל.	פּער 100 קילאָגראַמם
קאָרן	72	8 20— 7.90
גערסטע מאלץ	62	—.——.—
גערסטע פֿוטטער	62	7.40— 7.20
האַפֿער	40	7.75 — 8.20
קוקורוץ באנאטער	75	7 40— 7.35
אנדערער	73	7.35— 7.30
הירזע		6 25— 6 10

[illegible] (פּער 100 קילאָגר.)

		פּער 100 קילאָגר.
ווייצען	פּער הערבסט	10 67
"	"	—.—
"	"	—.—
קוקורוץ	" פֿריה-יאהר	7.45
גערסטע	"	—.—
האַפֿער	" הערבסט	6.62
"	"	—.—
רעפּס	"	13 —

באַללען-מעהל

דער באַללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק

	פֿל.	קר.
נומער 0	21	80
" 1	21	20
" 2	20	70
" 3	20	10
" 4	29	70
" 5	19	20
" 6	18	40
" 7	17	30
" 8	16	20
" 8½	14	40
שפּיריטוס: אַלטע [illegible]	33	50
" נייע [illegible]	30	75

קורז-טאבעללע פֿאָם 13. מאי.

געלדקורז

	פֿל.	קר.
זילבער-אַשיאָ	100	—
דוקאטען	5	64
עסטערייכ-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פֿראנקס)	9	52
נאפּאָלעאָנדאָר	9	52
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58	60
20 מארקשטיקע	11	71
פּאפּיער-רובעל	1	21

לאָזע.

	פֿל.	קר.
1854-ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	119	75
1860-ער " גאנצע	131	—
דעטטא " האלבע	134	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	174	70
דעטטא " 50 "	172	50
קאַסא-[illegible]	35	—
טירקען-לאָזע	28	—
קרעדיט-לאָזע	177	—
קלארי-לאָזע צו 40 גולדען	40	50
דאָנוי-דאמפּשיפֿפֿ-פֿאהרט-לאָזע	109	—
אינסבּרוקער לאָזע	24	—
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	17	50
קראקויער לאָזע " 20 "	19	—
אָפֿנער לאָזע " 40 "	41	—
פּאלפֿי לאָזע " 40 "	37	—
רודאָלפֿס-לאָזע " 10 "	20	—
סאלם-לאָזע " 40 "	—	—
זאלצבורגער לאָזע " 20 "	23	—
סט.-גענואים לאָזע " 40 "	44	—

לאָזע.

	פֿל.	קר.
[illegible] לאָזע צו 20 גולד'	26	—
פּעסטער לאָזע " 100 "	127	—
דעטטא " 50 "	64	—
וואלדשטיין-לאָזע " 20 "	29	20
ווינדישגרעטץ-לאָזע " 20	38	—
אונגארישע-פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	119	75
טהייס-רעגול-לאָזע	111	50
ווינער-לאָזע	125	70

ווערטה-פּאפּיערע

	פֿל.	קר.
אונגארישע גאָלדרענטע 6%	119	90
דעטטא צו 4 פּערצענט	89	22
אונגארישע פּאפּיער-רענטע	87	—
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	98	50
טעמעשוואר באנאטער	95	—
זיעבענבירגישע	98	50
גאליציש	102	—
בוקאָווינא	100	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	134	50
ווייגצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	96	75
פּפֿאנדבריעפֿע דער אונגארישען באָדענ-קרעדיט צו 5 איינהאלב פּערצענט	101	—
דער אונגארישען היפּאָטהעקען באנק צו 5½ פּערצענט	102	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענ-קרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פּערצענט	98	50
דער אָסטבאהן	95	75
דער נאָרד-אָסטבאהן	164	25

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest 1882. Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

קונג איינעם אויפשטאנדעס געגען דיא יודען צו שוואך
ווארען, איך איהרעריזייטס הילפע צו לייסטען! —
זא שפריכט זיך איין רוסישעס בלאטט איבער דיא
דארטיגע רעגיערונג אוס. אונד דאך דירפען
יא דיא בלעטטער אין רוסלאנד געגען דיא רעגיע-
רונג ניכט איינמאל דיא העלפטע דער וואהרהייט
אויסשפרעכען!

איך אין אונזערער היימאטה ווירד נאך אים-
מער איבער דיא רוסישען יודען פערהאנדעלט. אם
15-טען דיעזעס וואורדע נעמליך דאס בעקאנגטע
יודענפיינדליכע געזוך דעם סאטמארער קאמיטאטס
אין איינער פערזאממלונג דעם פרעסבורגער קאמי-
טאטס בעראטהען. דער הערר אבערגעשפאן האט
וואהל צו גונסטען דער אונגליקליכען יודען גע-
שפראכען; דאך ערהאבען זיך פיעלע שטיממען,
דיא זיך ניכט שעמטען, צו ערקלערען: "דיא מעהר-
הייט דער בעפאלקערונג דעם פרעסבורגער קאמי-
טאטעס שטיממט דער פאליטיק איגנאטיעפ'ס בייא
אונד וויל פאן דען יודען ניכטס וויססען;" ענדליך
וואורדע פאלגענדער בעשלוס געפאסט: "דאס פרעס-
בורגער קאמיטאט זעטצט אין דיא רעגיערונג דאס
פערטרויען, דאס זיא אנגעזיכטס דער איינוואנדע-
רונגען רוסישער יודען נאך אונגארן געוויס דאס גע-
אייגנעטע פערפיגען ווירד, דאמיט דעם לאנדע היע-
רויס קיין שאדען ערוואכסע!"

איך אין דען קאמיטאטען מארמאראש אונד
ניטרא קאם דאס סאטמארער געזוך צור פער-
האנדלונג. ביידע קאמיטאטע בעשלאססען, דיעזעס
געזוך ביים רייכסטאגע צו אונטערשטיטצען. יא,
דאס ניטראער קאמיטאט געהט זאגאר נאך איינען
שריטט ווייטער, אינדעם עס פאם פארלאמענטע
פאדערן וויל, דאס אין אנבעטראכט דעם "מא-
ראלישען ציסטאנדעס" דער רוסישען יודען קיינעם
איינציגען דערזעלבען דיא ניעדערלאססונג
אין אונגארן געשטאטטעט ווערדע!

איך היער קאם געסטערן אין דער זיטצונג דעם
הויפטשטעדטישען פעראיינעס דאס סאטמארער
יודענפיינדליכע געזוך צור שפראכע. דא שפראך איין
געוויססער הערר מעדרעי פיר דיא אנשליסונג אן
דאס סאטמארער געזוך. ער זאגטע: "דיא רוסישען
יודען זינד אים אללגעמיינען אונגעבילדעט אונד
פערארמט; איהרע איינוואנדערונג ווירדע אונס שא-
דען!" — איין געוויססער קאאן וויעדער ריעף: "ווא-
רום אונטערשטיטצט ראטהשילד ניכט דיא יודען?
ער זאלל זיך אן איהרע שפיטצע שטעללען אונד
זיא אינס געלאבטע לאנד נאך ירושלים פיהרען!
ער האט געלד גענוג דאצו!" — דאגעגען זאגטע הערר
העלדי: "ווענן וויר דיא פערטריעבענען רעוואליציא-
נערען באסניאקען היער אונטערשטיטצט האבען,
זא דירפען וויר איך דיא אונשולדיג פערפאלגטען
יודען אונטערשטיטצען!" דא ריעף הערר מעדרעי
נאכמאלס: "וויר זעהען היער גאר ניכט, דאס דיא
יודען זאפיעל פיר איהרע רוסישען גלויבענסגענאס-
סען שפענדען!" — דאראויף אנטווארטעטע הערר
טענצער: "דיא בעהויפטונג, דאס דיא היעזיגען יו-
דען ניכטס פיר דיא רוסישען יודען טהוען, בערוהט
אויף איינעם אירטהום. שאן זייט מאנאטען ווער-
דען היער אונטער דען יודען דער הויפטשטאדט
גראסע סוממען צוזאממענגעלעגט, אונד ווענן הערר
מעדרעי היעפאן ניכטס וויס, זא געשיעהט עס דא-
הער, דאס דיא יודען איהרע וואהלטהעטיגקייט ניכט
אן דיא גראסע גלאקע העגגען אונד זיא אין דען
צייטונגען ניכט לויט פערקינדען לאססען. זעלבסט
אלס היער אין אונגארן דאס אונגליק פאן סעגעדין
אונד מישקאלץ וואר, דא ווארען דיא מייסטען שפענ-
דער יודען!" נאך טענצער שפראך הערר יאהאנן
בעק; ער זאגטע: "עס איזט וואהר, דאס דיא
אבערלענדישען יודען רעכט בראווע מענשען זינד,
ניכט אבער איך דיא אונטערלענדער יודען, נעמ-
ליך דיא אין נארד-אונגארן. ווענן דאהער דיא
נארד-אונגארישען קאמיטאטע, וויא סאטמאר
אונד מארמאראש, דיא איינוואנדערונג רוסישער
יודען פירכטען, זא איזט עס איהנען גאר ניכט צו
פעראיגען. אינדעססען אבער דירפען וויר געגען
דיא איינוואנדערונג דער רוסישען יודען ניכט פרא-
טעסטירען, וויל דיעס געגען דיא מענשליכקייט
פערשטאסען ווירדע! אונגארן מוס צייגען, דאס עס
קיינע גלויבענסהאס קעננט אונד דאהער יעדע יודענ-
פיינדליכע רעגונג פערדאממע!" — זאמיט איזט איך
היער דאס סאטמארער יודענפיינדליכע געזוך פער-
ווארפען ווארדען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איין לעערער לערם.) עס
האבען דיא יודענפערפאלגונגען אונד דיא אנטי-
סעמיטישען אומטריעבע דיא געמיטהער אים אלל-
געמיינען בערייטס זא אויפגערעגט, דאס מאן בייא
יעדער רעגונג אונד בעוועגונג זאגלייך דען אויס-
ברוך איינער יודענפערפאלגונג בעפירכטעט. — זא
ווירד אויס וויען פאם 15טען דיעזעס טעלעגראפירט:
"געסטערן פארמיטטאגס זעטצטען זיך איינינע
שפיעסבירגער דער וויענער פארשטאדט בריגיט-
טענוי צוזאממען אונד בעגאנגען איבער איינען יודי-
שען בראנטוויין-שענקער, נאמענס נאטהאן
סענגאלל, צו שימפפען. דער אנגעבליך געגען
זיינע געסטע "גראב" איזט, אונד זעלבע בייא יעדער
פעראנלאססונג אויס דעם ווירטהסהויזע צו ווער-
פען דראהט. — דרויפהין בעגאבען זיא זיך ווירקליך
אין דאס ווירטהסהויז דעם סענגאלל, ווא זיא מיט דעם
יידישען קעללנער זיגמונד קנאפפעלמאכער איינען
שטרייט בעגאננען, אין פאלגע דעססען איך נאט-
האן סענגאלל הערבייאיילטע. ער פערזוכטע פערגע-
בענס דיא רוהע וויעדער הערצושטעללען; אלס
דיעס איהם יעדאך ניכט געלונגען, ליעס ער דיא
פאליציי האלען. נאך וואר דיעזע ניכט ערשיענען,
אלס עס צו העפטיגען שלעגערייען קאם, דא דיא
ערוועהנטען שפיעסבירגער דען ווירטהסהויזער סע-
נגאלל אונד דען קעללנער קנאפפעלמאכער מיט מעס-
סערן איבערפיעלען. איך איינען אינצווישען ערשיע-
נענען פאליצייימאנן וואללטען זיא מיסהאנדעלן, וויל
דיעזער זיך דער "יודען" אננאהם. שליעסליך קאמען
אבער מעהרערע פאליצי-לייטע הערביי, וועלכע
דיא רוהע וויעדער הערשטעללטען אונד דיא רויפ-
זיכטיגען שפיעסבירגער פערהאפטעטען. קנאפפעל-
מאכער טריג אינדעם איינגע היעבע אויף דען קאפף
דאפאן, דיא געפעהרליך ווערדען קאננען. איך סע-
גאלל ערליטט איינגע פערוואונדונגען; איבערדיעס
איזט איהם וועהרענד דעם קאמפפעס איך איין
גאלדענער רינג אבהאנדען געקאממען. עס וואורדע
וועגען דיעזער ווירטהסהויז-שלעגעריי איינע שטרענ-
גע אונטערזוכונג איינגעלייטעט. — צו יעדער אנדע-
רען צייט ווירדע מאן זיך היערום ווענינ געמאכט
האבען. אללין דא, וויא געזאגט, דיא יודענפער-
פאלגונגען אונד אנטי-סעמיטישען אומטריעבע אהנע-
הין זייט מאנאטען אללע געמיטהער אין אויפרעגונג
האלטען, זא פערברייטעטע זיך אלסבאלד איים
דיעזער פעראנלאססונג אין גאנץ וויען דיא שרע-
קענס-נאכריכט, דאס אין דער פארשטאדט בריגיט-
טענוי איינע פארמליכע "יודענאבשלאכטעריא"
שטאטטגעפינדען. נאך מעהר! דיא געשיכטע וואור-
דע זאגאר אן אללע גראסערען בלעטטער אין אי-
ראפא טעלעגראפירט, וואס נור צור נאך גראסערען
בעאונרוהיגונג דער געמיטהער געאייגנעט איזט. —
(דא ערפיללט זיך לידער דער שפרוך דער ביבעל:
"והבאתי מורך בלבבם, ורדף אותם קול עלה נדף".
עס האט זיך דער געמיטהער איינע זאלכע אנגסט
בעמעכטיגט, דאס אללעס זעלבסט פאר דעם "רוי-
שען איינעם בלאטטעס" דאפאנפליעהט.)

* (פירסט ביסמארק אונד
זיינע נערווען-אויפרעגונג.) אויס
בערלין ווירד פאם 15-טען דיעזעס טעלעגראפירט:
בעקאנגטליך לידעט דער גרייזע רייכסקאנצלער אן
איינער האכגראדיגען נערווען-אויפרעגונג. דאס איזט
גאר קיין וואונדער. דער מאנן, דער אן דער אומגע-
שטאלטונג דייטשלאנדס ארבייטעט, האט יא זאלך
הארטע פארלאמענטארישע קעמפפע צו בעשטע-
הען, דאס איין מענש פאן וועניגער נאטירליכער
קראפט אונד שטערקע שאן לענגסט זיך אויפגעריע-
בען העטטע. אללין איך דיא וואהרהאפט "אייזער-
נען נערייען" דעם פירסטען ביסמארק זינד אי,

געלערנט! (זאגטע ריענצי) עס איזט דער פיעלען שטייערן
מידע געווארדען אונד איזט פיעללייכט פראה, דאס דער
פאפסט זיינען בעפרייער אין דען באנן לעגט."

זעכסאונדדרייסיגסטעס קאפיטעל.

אבולאפיא, מערינא אונד טראני האטטען אלזא
רעכט, אלס זיא זיך מיט דער איבערברינגונג דעס שריי-
בענס ריענצי'ס אונד דעם בישאפס אן דען פאפסט נאך
אוויניאן זא זעהר בעאיילטען. דענן עבען איינען טאג נאך
איהרער אברייזע בעווירקטע קאלאננא בייא דעם פאפסטע,
דאס ער דען ריענצי אין דען באנן געלעגט האט.

אינדעם ריענצי פאן דעם פאלקע איינע נייע שטייער
פערלאנגטע, וואורד אין ראם איינע גראסע פאלקס-פער-
זאממלונג אבגעהאלטען. דיא שטיממונג דעס פאלקעס פיר
ריענצי האטטע זיך גאנץ געענדערט. אללעס שריע אונד
שפראך יעטצט געגען דיא נייען שטייערן.

זעלבסט דער שמיעד טשעקא, וועלכער פריהער דער
טרייעסטע אנהעננער ריענצי'ס וואר, ריעף יעטצט: "ריענצי
זאלל זיך אין אכט נעהמען, דאס פאלק מיט נייען שטיי-
ערן צו בעלאסטען. ארמע מענשען וואללען ניכט פיעלע
שטייערן צאהלען. ער איזט שטאלץ געווארדען, וויא דער
פארנעהמסטע קאיזער, ער זאלל געציכטיגט ווערדען!"

"ברידער! (ריעף איינער פאן דער פערזאממלונג)
פערגעססעט איך נור ניכט צו וויים! בייא אלל דעם איזט
ריענצי דאך איין גראסער מאנן; ער האט פיר אונס נאר
פיעל גוטעס געטהאן; ער גאב אונס גערעכטע געזעטצע; ער
רייניגטע ראם אונד זיינע אומגעגענד פאן דען רייבערן; ער
בעזיעגטע אונזערע פיינדע, דיא פאטריציער, אונד אונזער
איהם האבען אונזערע געשעפטע אונד אונזער האנדעל
איינען זאלכען אויפשוואונג ערלאנגט, וויא איהן ראם שאן
לאנגע ניכט געזעהען."

"אבער וואס האבען וויר דאפאן? (זאגטע טשעקא)
פריהער האבען אונס דיא באראנע דאס געלד גערויבט;
יעטצט נימט עס ריענצי אלס שטייער; ריענצי איזט נור
דורך אונס געשטיעגען; ער קאנן אלזא עבענפאללס דורך
אונס פאללען."

"אבער דיא שטייערן זינד יא נור פיר דיא ערהאל-
טונג אונזערער איינענען פרייהייטען בעשטיממט! (זאגטע
דער פערטהיידיגער ריענצי'ס) דיא באראנע וואללען אונס
בעזיעגען, אום היער וויעדער איהרע אלטע פאלקסבעדריי-
קענדע הערשאפט צו בעגרינדען!"

"זא העטטע ער דיא באראנע, אלס זיא זיך געגען זיין
לעבען פערשווארען, הינריכטען לאססען זאללען, אונד
אין נייער קריעג אונד נייע שטייערן ווערען אונס ערשפארט
געבליעבען!" — זאגטע טשעקא.

"נון, אונטער דער הערשאפט דער באראנע האטטע
איך עס אויך ניכט זא שלעכט! (זאגטע איין זאטטלער) דיא
באראנע ווארען מיינע בעסטען קונדען. — איבריגענס
קאננטע איך דעם ריענצי אללעס פערצייהען; נור דאס איינע
ניכט, דאס ער זיך אין יענער הייליגען וואננע געבאדעט!"

"איי! דוא פפלעגסט יא זאגסט ניכט זא פראמם צו
זיין! (זאגטע ריענצי'ס פערטהיידיגער) צור קירכע אונד צור
בייכטע ביזט דוא שאן זעהר לאנגע ניכט געגאנגען; אבער
נאטירליך, אום יעמאנדעם צו שאדען, איזט דיא פראממינ-
קייט אויך גוט."

פלאטצליך טראט יעמאנד אין דיא פערזאממלונג אונד
ריעף מיט לויטער שטיממע: "דער אבגעזאנדטע דעס פאפס-
טעס איזט עבען היער אין ראם אנגעקאממען, אום אונזערן
טריבון אין דען באנן צו לעגען."

"אך! וועגען דער הייליגען וואננע! וועגען דער
הייליגען וואננע! (ריעף יעטצט דער זאטטלער) — דאך
זעהעט! ריענצי רייטעט דא מיט נאך 50 ריטטערן פאר-
איבער. געהען וויר אויסאיינאנדער; וויר האבען דא איינען
איבערפאלל צו בעפירכטען."

מיט דעם רופע: "פיינעס געזינדעל!" פערליעס
ריענצי'ס פערטהיידיגער דיא פערזאממלונג, וועלכע דאנן
אויסאיינאנדער ליעף.

ריענצי וואר נון איך בייא דעם אבגעזאנדטען דעס
פאפסטעס, ביים קארדינאלע, ערשיענען, ווא ער דיא בע-
פעהלע אונד אנזיכטען דעם פאפסטעס פערנאממען. בייא
זיינער ריקקעהר שטירצטע ער דאנן מיט איינעם געלעכטער
אין דאס צימער זיינער פרויא.

"גוט, דאס דוא לאכסט! (זאגטע נינא) — אבער ניין,
עס איזט איין שרעקליכעס געלעכטער; יא, שרעקליכער,
אלס ווענן דוא ווייגען ווירדעסט. שפריך, וואס זאגטע דיר
דער קארדינאל?"

""דאס, וואס איך דיר בערייטס מיטגעטהיילט. דענ-
קע דיר, מיין גראסטעס פערברעכען איזט, דאס איך מיך
אין דער וואננע געבאדעט, אין וועלכער זיך קאנסטאנטין נאך
אלס הייד ע געבאדעט האט!""

"איזט עס מאגליך? (זאגטע נינא) עס ווירד נור איין,
פארוואנד זיין." —

(פארטזעטצונג פאלגט.)

דיא רוסישען יודען.

איממער אונד איממער מיססען וויר מיט דיעזעם טרויריגען געגענשטאנדע איינען גראָססען טהייל אונזערעס בלאטטעס אויספיללען. דיא „פעטערסבורגער צייטונג" ברינגט וויעדער אוים דער שטאדט ביעליסטאָק פאָלגענדע מעלדונג: „פערקליידעטע אגענטען טראַפען פאַר וועניגען טאגען אין ביעליסטאָק איין, וועלכע דיא בעפאָלקערונג צור פלינדערונג דער יודען אויפשטאכעלטען. דיא יודען ווענדעטען זיך אים שיטץ אן דען שעף דער בעצירקס-פאָליצייא. דאָך דיעזער וואר ניכט אויפצופינדען, דא ער זיך, אלס בעטטלער פערקליידעט, אין איינעם געהיימען פערשטעקע אויפהיעלט. דיעס שטייגערטע נאטירליך נאָך מעהר דיא פורכט דער אָהנעהין געאנגסטיגטען יודען. אין דער נאכט פאָם 13-טען דיעזעס בראך נון איין הויפען פאָן מענשען, דיא אללע „מיט מאסקען" פערזעהען וואַרען, אין דיא יודענגאססע איין, זיא בעשטירמטען אין יידישעס הויז אונד בעגאננען צו פלינדערן. פלאָטצליך ערשיען אבער דער אלס בעטטלער פערקליידעטע שעף דער בעצירקס-פאָליצייא, גאב דורך איינען „פפיפף" איין צייכען, אונד אים אייגענבליקע וואר איינע גאנצע שאאר פאָן פאָליציי-לייטען פערזאממעלט, וועלכע דיא פלינדערער ערגריפפען. דעם פיהרער דער פלינדערער-באנדע וואורדע נון דיא מאסקע פאָם געזיכטע געריססען. אונד וואס צייגטע זיך דא? דער פיהרער דיעזער פלינדערער-באנדע וואר איין האָכגעשטעללטער פאָליציי-בעאמטער! דער פאָליציי-שעף האטטע אינדעס געגען דיעזען זיינען אמטס-קאָללעגען קיינע ריקזיכט אונד ליעס איהן פערהאפטען. —

אללענפאללס איזט עס האָכסט טרויריג, ווענן האָכגעשטעללטע פאָליציי-בעאמטע, וועלכע אייגענטליך דיא בעדראָהטען יודען שיטצען זאָללטען, זיך „מיט מאסקען" פערזעהען, אום איינע יודענפלינדערונג דורכפיהרען צו קאָננען. אין רוסלאנד איזט זאָ עטוואס איבריגענס ניכט אויפפאללענד. וואָ איין איגנאטיעף דאס גראָססע וואָרט פיהרט, דאָרט עראכטען דיא פאָליציי-לייטע דיא יודענפערפאָלגונגען אונד יודענפלינדערונגען געראדעצו אלס אמטס-פפליכט. עס איזט איין וואהרעס וואונדער, דאס דער שעף דער בעצירקס-פאָליצייא אין ביעליסטאָק עדלער דענקט אונד זיך זאָגאר אלס בעטטלער פערקליידעטע, אום נור דיא יודענפלינדערער ערווישען צו קאָננען.

איינע אונטערזוכונגס-קאָמיססיאָן, מיט דעם גובערנער אונד מעהרערען האָהען בעאמטען אן דער שפיטצע, בעגאב זיך נאָך דער שטאדט סמילא אונד בעריכטעטע אן דיא רעגיערונג, דאס זעממטליכע דאָרטיגע יודען-הייזער פאָן דען בויערן אין בראנד געשטעקט וואורדען. אויך אין דער שטאדט פאסטאָוו וואורדען צאהלרייכע יודענהייזער אין איינען אשען-הויפען אומגעוואנדעלט; אונד דאָך טהוט דיא רעגיערונג ניכטס, אים ווייטערען עהנליכען ערשיטטערנדען פאָרפעללען פאָרצובייגען. יא, נאָך מעהר! דיא רוסישע רעגיערונג, וועלכע דורך איהר ניכטס-טהון דיא פערפאָלגונגען אונד אויספלינדערונגען דער יודען אייגענטליך פערשולדעט האט, זאָללטע עס וואָהל דאָך אלס איהרע פפליכט עראכטען, דען אן דען בעטטעל-שטאב געבראכטען יודען אוים „שטאאטס-מיטטעלן" איינען שאדענערזאטץ צו ביעטען. ניכט גענוג, דאס זיא דאס ניכט טהוט, זאָ האט זיא זאָגאר, וויא אוים פעטערסבורג פאָם 15. דיעזעס טעלעגראפירט ווירד, אויך יעדע זאממלונג צו גונסטען דער רוסישען יודען אויפ'ס שטרענגסטע פערבאָטען. אלזאָ אויך פריוואט-לייטע דירפען דען אונגליקליכען קיינע הילפע ביעטען. יא, זעלבסט דיא יודען דירפען אונטער זיך צור אונטערשטיטצונג איהרער גלייבענס-גענאָססען קיינע געלד-זאממלונגען פעראנשטאלטען. וואס אין דיעזער בעציעהונג געשיעהט, מוס אללעס זעהר געהיים געשעהען, אום ניכט פאָן דער האַרטהערציגען רוסישען רעגיערונג היעפיר נאָך פערפאָלגט צו ווערדען.

פאָן איינער זאָלכען רעגיערונג קאנן עבען ניכטס מעהר בעפרעמדען. דער וויענער „פרעססע" ווירד נעמליך אוים פעטערסבורג טעלעגראפירט: „איגנאטיעף האט דער קאָנפערענץ צאהלרייכער רוסישער יודען דיא פערזיכערונג געגעבען, דאס ער דיא גלייכשטעללונג דער יודען שאָן נעכסטענס דורכפיהרען וויללע, דאָך נור אונטער דער בעדינגונג, ווענן זיא זיך פאָן דען „חסידים" לאָזרייסען אונד אלס ווירקליכע בירגער רוסלאנדס לעבען וואָללען!" — מאן זיעהט, דאס אלל דאס נור איין נייער שווינדעל איזט. וואס קיממערט זיך איגנאטיעף אים דיא „חסידים"? ווער זאגט איהם דען, דאס דיא „חסידים" קיינע גוטען בירגער זיין קאָננען? אונד דאנן: וויא זאָללטען זיך דענן דיא יודען רוסלאנדס דאריבער אויסווייזען, דאס זיא ניכט צו דען „חסידים" געהאָרען? פערשטעהען דענן דיא רוסישען בעאמטען, דאריבער צו ענטשיידען, אָב אין איינער געמיינדע נאָך „מנהג אשכנז" אָדער נאָך „מנהג ספרד" געבעטעט ווירד? — פריהער האטטע מאן אין רוסלאנד געגען דען „תלמוד" איבערהויפט געקעמפפט. וועסהאלב דענן אויך, וויא וויר בערייטס וויעדערהאָלט געמעלדעט, נור דיא „קראים" בעגינסטיגט וואורדען, דא דיעזע דען „תלמוד" פערווערפען. דאמאלס וינשטע מאן אין רוסלאנד, דאס אללע יודען זיך דען „קראים" אנשליעסען מאָגען. יעטצט פאָרדערט מאן ניכט מעהר, דאס דיא יודען דען „תלמוד" אויפגעבען זאָללען, זאָנדערן, דאס זיא זיך פאָן דען „חסידים" לאָזרייסען מאָכטען. עס שיינט אלזאָ, דאס נונמעהר אין רוסלאנד אנשטאטט געגען דען „תלמוד" — נור נאָך געגען דיא „קבלה" אנגעקעמפפט ווירד! דאָך דאס גאנצע איזט געוויססענלאָזער רוסישער שווינדעל. מאן וויל עבען נור איינע אויסרעדע האבען, אום דיא יודען באלד אלס אנהענגער דעס „תלמוד", באלד וויעדער אלס אנהענגער דער „קבלה" פערפאָלגען אונד אויספלינדערן צו קאָננען.

אוים וויען ווירד פאָם 15-טען דיעזעס טעלעגראפירט: דיא מיטגליעדער דעס זאָגענאננטען „קאטהאָליש-פאָליטישען קאסינאָ" האבען געגען דען בעשלוס דער שטאדט-בעהאָרדע, פיר דיא אונטערשטיטצונג דער רוסישען יודען טהעטיג צו זיין — פייערליכען פראָטעסט ערהאָבען. — נון, דיעזער פראָטעסט געריכט דען מיטגליעדערן דעס וויענער „קאטהאָליש-פאָליטישען קאסינאָ" געוויס ניכט צור עהרע. ווענן מאן געגען איינען בעשלוס פראָטעסטירט, דער דיא אונטערשטיטצונג פאָן אונגליקליכען פערפאָלגטען בעציעקט, זאָ איזט איין זאָלכער פראָטעסט געוויס ניכט „מענשליך", אבער אויך ניכט „פאָליטיש," זאָנדערן, איינפאַך דומם אונד באָזהאַפט.

אוים פעטערסבורג ווירד פאָם 15-טען דיעזעס געמעלדעט: באלטא, דאס מעהר אלס צור העלפטע איינען אָדען אשענהויפען בילדעט, ווירד נונמעהר פאָן איינעם נייען אונגליקע בעדראָהט. דיא סאָלדאטען, וועלכע דאָרטהין צור וויעדערהערשטעללונג דער רוהע ענטזענדעט וואורדען, האבען נעמליך איינע שרעקליכע קראנקהייט, דען „פלעק-טיפוס", אין דיא שטאדט איינגעשלעפפט. דיא שטאדט דירפטע נון גענצליך פאָן איהרען איינוואָהנערן פערלאססען ווערדען, באלטא ווירד באלד נור נאָך איינע טרויריגע וויסטע בילדען.

אוים בראָדי ווירד פאָם 15-טען דיעזעס טעלעגראפירט: עס בעפינדען זיך געגענווערטיג אין אונזערער שטאדט 9000 רוסיש-יידישע פליכטלינגע אין פערצווייפלונגס-פאָללעם צושטאנדע. געסטערן זינד 600 נאָך אמעריקא אבגעגאנגען.

דאס רוסישע בלאטט „גאָלאָס" שרייבט: ווענן דיא רעגיערונג נור איינע איינציגע קונדמאכונג פעראָפפענטליכען וואָללטע, דאס זיא יעדע אויסשרייטונג געגען דיא יודען אויפ'ס שטרענגסטע בעשטראַפען ווערדע — דא ווירדען דיא יודענפערפאָלגונגען שאָן לענגסט איין ענדע גענאָממען האבען. דיא רעגיערונג טהאט דיעס ביז יעטצט ניכט, אום זאָ וועניגער האט זיא זיך דאצו הערבייגעלאססען, דאָרט, וואָ דיא בעהאָרדען צור אונטערדרי-

פאָלליעטאָן.

הערשער אונד פאָלק.

(40-טע פאָרטזעטצונג.)

היערויף בעגאב זיך ריענצי אין דאס צימער זיינער פרויא, דיעזע אבער וואר בייא זיינעם אנבליקע זאָ ערשראָקען, דאס זיא לויט אויפגעשריען. — „וואס איזט געשעהען? (ריעף זיא) דיין געזיכט דייטעט יא אויף איינע פירכטערליכע אויפרעגונג; זאָ האבע איך דיך נאָך ניע געזעהען."

„„געליעבטעס וייב! (זאגטע ריענצי) וויר מיססען אונס פיר איינינע צייט טרעננען — ערשריק ניכט, נינא! איך האבע דיינע בעגלייטונג שאָן בעשטעללט; איך שיקע דיך נאָך פלאָרענץ צו דיינען אנפערוואנדטען.""

„שרעקליך, קאָלא! אום גאָטטעס וויללען, וואס איזט געשעהען? זייא ניכט זאָ קאלט, בליקע ניכט זאָ פינסטער; ווענן איך אן דיינעם גליקע טהיילגענאָממען, זאָ לאססע מיך אויך אלס טהיילנעהמערין דיינעס אונגליקעס היער בייא דיר פערווײלען."

„„נינא! דוא ווארסט אין מיינעם גליקע מיינע ציערדע אונד מיינע טרייעסטע פריינדין. יעטצט אבער מוסט דוא פאָרט. דיינע נעגענווארט ווירדע פיעלעס, וואס איך אונטערנעהמען מוס, אונמאָגליך מאכען. נינא! דיא ניעדריגען שקלאווען, דיא איך זעלבסט פרייא מאכטע, פערלאססען מיך יעטצט אין דער שטונדע, דא איך פיר איממער אללע הינדערניססע אונזערער פרייהייט בעזייטיגען קאָננטע; יעטצט, דא מיין זיעג דען פאָללקאָממענסטען ערפאָלג זיכערט, פערלאָסט מיך מיין גליק פלאָטצליך מיטטען אין דען שטירמען. זאָ לאנגע מיך דיא באראָנע בעקעמפפטען, זאָ לאנגע נור דיא פאטריציער מיינע געגנער וואַרען, דא וואר מיין מוטה צום קאמפפע נור נאָך געשטערקטער; אבער יעטצט איזט עס דאס פאָלק, יעטצט זינד עס דיא פלעביער, וועלכע מיר איהרע פרייהייט צו פערדאנקען האבען, דיא מיך פעראַטהען."" —

„אונד וויללסט דוא, דאס אויך איך דיר אונטרייא ווערדען זאָלל? (זאגטע נינא) ניין, קאָלא! זעלבסט אים טאָדע ווירד נינא דיך ניכט פערלאססען. איך וויל ניכט פאָן דיר שיידען."

„„נינא! (זאגטע ריענצי מיט דער העפטיגסטען אויפרעגונג) איין פירכטערליכער טאָד קאנן מיר היער מיין ענדע בריינגען. געהע, פערלאססע מיך, דא איך דיך אונד ראָם ניכט לענגער בעשיטצען קאנן!""

„אָ, איהר מעננער! (זאגטע נינא) איהר זייד דיא זעלבסטזיכטיגסטען מענשען! זאָ לאנגע איהר אים גליקע שטראַהלעט, וואָללעט איהר פאָן אייערען וויבערן בעוואונדערט ווערדען. איהר קאָננעט עס אבער ניכט ערטראגען, ווענן אייערע וייבער אויך אייערע שוועכע אונד אייערן פאלל מיט אנזעהען! איהר שעמט אייך אלזאָ אייערער שוועכע פאָר אייערען אייגענען וויבערן. אָ קאָלא! ווענן דוא אויך זאָ ביזט, זאָ בעטראכטעסט אויך דוא דיין וייב ניכט אלס דיין „צווייטעס איך", זאָנדערן נור אלס איינען פרעמדען, פאָן דעם דוא נור בעוואונדערט, ניעמאלס אבער בעמיטליידעט ווערדען וויללסט. קאָלא! איך בין ענטשלאָססען, בייא דיר צו בלייבען; ניכט איינמאל אים טאָדע וויל איך פאָן דיר געטרעננט זיין."

„„געליעבטעס וייב! (ריעף ריענצי) יעטצט אין דיעזעם אויגענבליקע ערקעננע איך דיך; דיא טרייע איזט דאָך קיין לעערער וואהן. אבער ווענן איך אונטערגעהע, זאָ זאָללסט דוא מיך ניכט איבערלעבען. דיינע שאָנהייט זאָלל ניכט דען אויסשווייפענדען פאטריציערן צום אָפפער פאַללען. — מיינע שוועסטער אירענע זאָלל אבער יעדענפאללס נאָך פלאָרענץ.""

„דוא האסט רעכט! (זאגטע נינא) אירענע דאַרף ניכט בייא אונס בלייבען. אויך מיססען וויר איהר דיא ווירקליכע אורזאכע איהרער אברייזע פערבערגען. -- אבער דוא זאגטעסט מיר נאָך ניכט, וואס דא פאָרגעפאללען."

ריענצי צאָג איינען בריעף אוים דער טאשע אונד זאגטע: „„אָ! דיעזער בריעף ענטהאלט זאָ פיעל אלס מיין טאָדעס-אורטהייל. ער איזט פאָם פאפסטע, וועלכער מיך אין דען באנן לעגט, ווייל איך מיך אין דער וואנגע דעס היילינגען קאָנסטאנטין געבאדעט. דיא קאָלאָננא האבען דאס איהריגע ביים פאפסטע דורכגעזעטצט; דער פאפסט ערקלערטע מיך פיר איינען קעטצער, פיר איינען אבטריננינגען, פיר איינען יודען אונד פיר איינען רעבעללען. דער בישאָף, דער היעזיגע שטעללפערטרעטער דעס פאפסטעס, בעגאב זיך צו דען באראָנען נאָך פאלעסטרא.""—

„אבער דאס פאָלק?" ריעף נינא.

„אך, דאס פאָלק! (ערווידערטע ריענצי) ווענן עס אויך אין אנדערען זאכען דען בעפעהלען דעס פאפסטעס ניכט געהאָרכט, זאָ האט דאָך דער באנן אויף דאסזעלבע איינע גראָסע ווירקונג. איך בין פערלאָרען; איך האבע קיינע אויסזיכט אויף רעטטונג.""

„נעוויננע נור דאס פערטרויען צו דיר זעלבער (זאגטע נינא) אונד דוא ווירסט שאָן רעטטונג פינדען."

„„אך! איך האבע ערסט יעטצט דאס פאָלק קעננען